

Seat No. : _____

LC-104

April-2014

B.Ed. (Sem.-II)

A-506 : Expanding Horizons of Secondary Education

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના :

(1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

Instructions :

All the questions are compulsory.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

Options are internal.

(3) પ્રશ્નની જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

Figures to the right indicate full marks of the question.

1. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એકનો સવિસ્તાર ઉત્તર લખો : **10**

Answer any **one** of the following questions in detail :

(1) શિક્ષણની સંવર્ધિત રાષ્ટ્રીય નીતિ-1992માં શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ સંદર્ભેની ભલામણોની ચર્ચા કરો.

Discuss about the recommendations regarding training of teachers in revised National Policy of Education – 1992.

(2) યુ.એસ.એ.ની અને ભારતની માધ્યમિક શિક્ષણ પ્રણાલીની તુલના અંગેનું વર્ણન કરો.

Describe the comparative study of U.S.A. and Indian Secondary Education System.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આપો : **4**

Answer any **one** of the following questions :

(1) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ-1986 મહદઅંશે કોઠારી પંચના મુદ્દાઓ પર જ આધારિત છે. - પ્રસ્તુત વિધાન સમજાવો.

“National Policy of Education – 1986 is approximately based on points of Kothari Commission” – Explain the present statement.

(2) નવોદય વિદ્યાલયોની સંકલ્પના અને મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

Clarify the concept and importance of Navodaya Vidyalaya.

(3) ચિંતનાત્મક શિક્ષણ પ્રક્રિયાના સોપાનો વર્ણવો.

Describe the steps of Reflective Thinking process.

2. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બેના ઉત્તર આપો : 6
 Answer any **two** of the following questions :
 (1) ગ્રેટ બ્રિટનના શિક્ષણની ઐતિહાસિક વિકાસયાત્રા સંક્ષિપ્તમાં વર્ણવો.
 Describe in short the Historical Development of Education in Great Britain.
 (2) શાળાકીય શિક્ષણ સંદર્ભે રાષ્ટ્રીય જ્ઞાનપંચની ભલામણો જણાવો.
 State Recommendations of National Knowledge Commission regarding School Education.
 (3) વિદ્યાર્થીઓમાં ચિંતનાત્મક વિચારણા કેવી રીતે વિકસાવી શકાય ?
 How is Reflective Thinking developed in students ?
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આપો : 8
 Answer any **one** of the following questions :
 (1) યુ.કે.માં માધ્યમિક વિદ્યાલયોના પ્રકારો વિશેની માહિતી ટૂંકમાં સમજાવો.
 Explain about the types of Secondary schools in U.K. briefly.
 (2) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ-1986ના મુખ્ય લક્ષણો વિગતવાર વર્ણવો.
 Describe the main characteristics of National Policy of Education – 1986.
3. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એકનો સવિસ્તાર ઉત્તર લખો : 10
 Answer any **one** of the following questions in detail :
 (1) વેબ આધારિત અધ્યાપનનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. વેબ આધારિત અધ્યાપનના પ્રકારો ઉદાહરણસહ સમજાવો.
 Clarify the concept of Web-based Instruction. Explain the types of Web-based Instruction network with illustration.
 (2) શિક્ષણમાં નવીનીકરણના ક્ષેત્રોનું વર્ગીકરણ કરો. તે પૈકી કોઈપણ બે વિશે વિગતવાર સમજૂતી આપો.
 Make classification of areas of Innovations in Education. Explain any two of them descriptively.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આપો : 4
 Answer any **one** of the following questions :
 (1) દૂરવર્તી શિક્ષણની ભારતના સંદર્ભમાં જરૂરિયાત વર્ણવો.
 Describe the importance of Distance Education in context of India.
 (2) બાયસેગનું પુરું નામ લખી શિક્ષણમાં તેની ભૂમિકા જણાવો.
 Write full form of BISAG. Explain its role in Education.
 (3) શિક્ષક સ્ટાફરૂમની ભૌતિક જરૂરિયાતો કઈ-કઈ છે ?
 Which are the physical requirements of Staff-room ?
4. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બેના ઉત્તર આપો : 6
 Answer any **two** of the following questions :
 (1) સહઅભ્યાસક પ્રવૃત્તિઓએ વિદ્યાર્થીના સર્વાંગીણ વિકાસમાં કેવી રીતે અગત્યનો ભાગ ભજવી શકે ?
 How are co-curricular activities play an important role for the whole development of student ?
 (2) ઉપગ્રહ સંચાલિત શૈક્ષણિક ટી.વી. સેવાઓ વિશે નોંધ લખો.
 Write note on Educational TV services based on satellite.
 (3) સ્માર્ટ ક્લાસરૂમની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. તેની બે વિશેષતાઓ લખો.
 Clarify the concept of smart classroom. Write down its two characteristics.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આપો :

8

Answer any **one** of the following questions :

(1) કર્મચારી ખંડનું ભાવાવરણ સર્જનારા ચાવીરૂપ ઘટકો ઉદાહરણસહ વર્ણવો.

Describe about the key factors creating staffroom environment with illustration.

(2) સહઅભ્યાસક પ્રવૃત્તિઓના આયોજન, વ્યવસ્થાપન અને સંચાલનમાં શિક્ષક તરીકે તમે કઈ-કઈ બાબતોની કાળજી રાખશો ?

What care would you take as a teacher for planning, managing and implementation of co-curricular activities ?

5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો :

14

Answer the following questions to the points :

(1) ભારતીય શિક્ષણ ઇતિહાસની પ્રથમ શિક્ષણનીતિ કઈ સાલમાં લાગુ પાડવામાં આવી ?

In which year the first National policy of Indian Education was applied ?

(a) 1948

(b) 1964

(c) 1968

(d) 1986

(2) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિમાં પ્રાથમિક શાળાઓ માટે લઘુત્તમ જરૂરિયાતો પૂરી કરવા માટેનું અભિયાન કયા નામથી પ્રચલિત બન્યું ?

(a) અધ્યેતાકેન્દ્રી અભિગમ

(b) ઓપરેશન બ્લેક બોર્ડ

(c) કાર્યાનુભવ

(d) વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ

By which name the minimum requirement provision of primary schools' is known in National Policy of Education ?

(a) Student-centred Approach

(b) Operation Black Board

(c) Work Experience

(d) Vocational Education

(3) IASEનું પૂર્ણરૂપ કયું સાચું છે ?

(a) ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ એડવાન્સડ સ્ટડીઝ ઈન એજ્યુકેશન

(b) ઈન્ડિયન એડવાન્સડ સેકન્ડરી એજ્યુકેશન

(c) ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ એડવાઈઝ્ડ સેકન્ડરી એજ્યુકેશન

(d) ઈન્ડિયન એપ્લાઈડ સ્કુલ ઓફ ઈંગ્લીશ એજ્યુકેશન

Which is the right full form of IASE ?

(a) Institute of Advanced Studies in Education

(b) Indian Advanced Secondary Education

(c) Institute of Advised Secondary Education

(d) Indian Applied School of English Education

(4) નવોદય વિદ્યાલયોમાં શિક્ષણનું માધ્યમ નીચેના પૈકી કયું છે ?

(a) હિન્દી

(b) અંગ્રેજી

(c) બંને

(d) એકપણ નહિ

What is the medium of Education from the following in the Navodaya Vidyalaya ?

(a) Hindi

(b) English

(c) Both

(d) None of these

(5) નીચેના પૈકી રાષ્ટ્રીય જ્ઞાન પંચના સ્થાપક કોણ હતા ?

- (a) સામ પિત્રોડા (b) ડૉ. મનમોહન સિંઘ
(c) રાજીવ ગાંધી (d) આચાર્ય રામમૂર્તિ

Who was the founder of National Knowledge Commission from the following ?

- (a) Sam Pitroda (b) Dr. Manmohan Singh
(c) Rajiv Gandhi (d) Acharya Rammurthy

(6) અભ્યાસક્રમની વિવિધતાને આધારે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર અમેરિકામાં માધ્યમિક શાળાઓનું વર્ગીકરણ કેટલા પ્રકારોમાં થયેલું છે ?

In how many types the classification of secondary school is done in United States of America according to curriculum ?

- (a) 3 (b) 2
(c) 1 (d) 0

(7) યુ.કે. શિક્ષણવ્યવસ્થામાં સામાન્ય શિક્ષણ પ્રમાણપત્ર પરીક્ષા આપવા ઈચ્છુક ઉમેદવારની ઉંમર સામાન્ય રીતે કેટલી નક્કી કરવામાં આવી હતી ?

- (a) બરાબર પંદર વર્ષ (b) પંદર વર્ષથી વધારે
(c) પંદર વર્ષથી ઓછી (d) અનિશ્ચિત

What would be the age of candidate generally that wanted to apply for General Certificate of Education Examination in U.K. Education System ?

- (a) Exact fifteen years (b) More than fifteen years
(c) Less than fifteen years (d) Uncertain

(8) ચિંતનાત્મક વિચાર પ્રક્રિયાનું દ્વિતીય સોપાન કયું છે ?

Which is the second step of Reflective Thinking process ?

(9) ઈ.સ. 1985ના જાન્યુઆરી માસમાં કેન્દ્ર સરકારે કઈ રાષ્ટ્રીય કક્ષાની ઓપન યુનિવર્સિટી સ્થાપવાની જાહેરાત કરી ? કયા સ્થળે ?

Which National levelled University did Central Government declare to establish in January 1985 A.D ? Where ?

(10) આભાસી વર્ગખંડ એટલે શું ?

What is Virtual classroom ?

(11) સપ્ટેમ્બર 2004માં ભારત સરકાર દ્વારા શિક્ષણ માટે સમર્પિત કયો ઉપગ્રહ અવકાશમાં તરતો મૂકવામાં આવ્યો ?

Which satellite was launched in the sky by the Indian Government for Education in September 2004 ?

(12) પુસ્તક સાથે પરીક્ષાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

Clarify the concept of open Book Examination.

(13) મુક્ત પ્રકારના ભાવાવરણની સ્ટાફરૂમ શિસ્તના સ્તર પર શું અસર પડે છે ?

What is the effect of free typed environment on the level of discipline of staffroom ?

(14) ફૂરસદના સમયે વિદ્યાર્થીઓમાં સર્જનાત્મકતા વિકસાવી શકાય તેવી બે સહઅભ્યાસક પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

Write down two co-curricular activities that would be held for developing creativity in students in Leisure time.